

Centar za građanske inicijative Poreč
Centro per le iniziative civili di Parenzo

HR - 52440 Poreč, Partizanska 2d
Tel/fax: ++385/52/452-746; 428-586

web: www.cgiporec.hr
E-mail: cgiporec@zamir.net

Ka socijalnoj koheziji- Utjecaj na politike socijalnog uključivanja za višestruko marginalizirane grupe žena, žrtve obiteljskog nasilja

Analiza lokalnih politika grada Poreča
i Istarske županije s aspekta prava žena

Poreč, 2011. godina

Analiza je napravljena u sklopu projekta „Ka socijalnoj koheziji – Utjecaj na politike socijalnog uključivanja za višestruko marginalizirane grupe žena, žrtve nasilja u obitelji“ koji financira Europska unija. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Centra za žene žrtve rata i ni na koji način ne odražava stavove Europske unije.

Analiza lokalnih politika Grada Poreča i Istarske županije s aspekta prava žena nastala je u okviru projekta *Ka socijalnoj koheziji – Utjecaj na politike socijalnog uključivanja za višestruko marginalizirane grupe žena, žrtve nasilja u obitelji*. Cilj ovog teksta je analiza lokalnih politika i strategija koje su grad Poreč i Istarska županija donijeli u svrhu socijalnog uključivanja žena koje su preživjele nasilje u obitelji. Analiza je izvršena kroz četiri osnovne teme: **briga o djeci i socijalne usluge; zapošljavanje, prekvalifikacija i obrazovanje odraslih; socijalno stanovanje; dostupna pravda** a istraživanje je provedeno u Bujama, Buzetu, Labinu, Novigradu, Pazinu, Poreču, Puli i Umagu.

• BRIGA O DJECI, SOCIJALNE USLUGE, UZDRŽAVANJE

Primjena članaka 111., i 114. **Obiteljskog zakona** čl. o oduzimanju prava roditelju da živi i odgaja dijete, ako isti u većoj mjeri zanemaruje podizanje i odgoj djeteta ili postoji opasnost za pravilno podizanje djeteta odnosno o provođenju postupka za lišenje roditeljske skrbi u slučajevima grubog kršenja roditeljske odgovornosti u realizaciji nailazi na probleme za koje saznajemo uglavnom iz medija, nakon teških povreda ili smrtnog stradavanja djece (slučaj u Rovinju 2010. i Vodnjanu 2011.g.). Slučajevi ukazuju da žene bez uspjeha pokušavaju povećati svoju sigurnost i sigurnost djece, da su sudovi spori u odlučivanju, te da nedostaje koordinacija između različitih tijela vlasti i institucija (Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji)- tj da nema razmjene važnih informacija o promjenama u odnosima, bolestima, ovisnosti i sl. O posljedicama čitamo u crnim kronikama.

Zakon o socijalnoj skrbi (ZoSS) detaljno navodi korisnike i brigu o djeci, mladeži te osobama u socijalnoj potrebi (samci, obitelji, osobe s invaliditetom, trudnice i roditelj s djetetom, osobe starije dobi, uz navođenje djece žrtava obiteljsko ili vršnjačkog nasilja i trgovanja ljudima).

U lokalnoj zajednici primjena Zakona o socijalnoj skrbi se odvija kroz rad Centara za socijalnu skrb i odlukama i rješenja gradova i općina.

Novim Zakonom o socijalnoj skrbi županija je dužna ustrojiti Savjet za socijalnu skrb i donijeti Socijalni plan županije.

Prema ZoSS, osnovicu na temelju koje se utvrđuje iznos **pomoći za uzdržavanje**, utvrđuje Vlada Republike Hrvatske u iznosu koji ne može biti manji **od 22,5% mjesečnog** iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo.

Danas, to znači osnovicu u iznosu od 500,00 kuna mjesečno. Osnovica se uvećava ili smanjuje ovisno da li osoba u kućanstvu živi sama ili s obitelji.

Grad Poreč, Odlukom o socijalnoj skrbi 2002., 2007. (Sl.glasnik 9/01, 18/05, te od 22.03. 2007.), je regulirao korisnike (socijalna zaštita dojenčadi, predškolske i školske djece; socijalna zaštita ostalih građana; socijalna zdravstvena zaštita građana i humanitarne organizacije), vrste pomoći i uvjete za osvarivanje prava iz socijalne skrbi. Odluka predviđa pomoć u hrani za dojenčad, plaćanje troškova boravka u jaslama i vrtiću (od 50 do 100% za korisnike socijalne pomoći), plaćanje troškova prehrane u osnovnoj školi (50%), dodjelu socijalnih stipendija, te prijevoz učenika u školu (100%). Ostali građani ostvaruju pravo na

podmirivanje troškova stanovanja i to najamnine, troškova vode i struje, pričuve, komunalne naknade i odvoza smeća (najmoprimac može ostvariti pravo od 350 do 1050 kuna na ime stanarine). Potom slijede pomoć i njega u kući; plaćanje pogrebnih troškova, pomoć sudionicima NOR-a i domovinskog rata. Uvjet prihoda ispunjava korisnik s mjesečnim prihodom: samac do 1400 kuna; dvočlana obitelj do 1.800 kuna; tročlana do 2.300 i četveročlana obitelj do 2800 kuna. Grad Poreč ima za svaki od oblika pomoći poseban i vrlo jednostavan obrazac kojim se korisnicima olakšava ostvarenje prava.

Većina gradova (kao i Grad Poreč) i općine u Istri imaju odluke koje se temelje na odluci o socijalnom statusu sugrađana dobivenog od Centra za socijalnu skrb. Iako se Gradovi oslanjaju na statusna rješenja Centara ipak su u svojem radu fleksibilniji i s višim imovinskim cenzusom.

Problem na koji nas upozoravaju žene žrtve nasilja je u tome da od najmodavaca ne mogu dobiti ugovor o najmu pa ne mogu ostvariti pravo na pomoć. Ukoliko ugovor i dobiju iznos najma je uglavnom niži od stvarne cijene najma.

Uočavamo i problem zaposlenih osoba, najčešće žena, samohranih roditelja i drugih osoba koje plaćaju visoke iznose najma stanova. Zbog imovinskog cenzusa, zaposlene osobe s dvoje djece, i plaćom od oko 3.000 kuna automatski su isključene iako za najam stana potroše oko 1.500 kuna, te dodatno plaćaju razne režijske troškove stanovanja. Jednom isključeni, bez obzira na potrebu, ostaju isključeni.

Ostvarivanje prava na neki od oblika pomoći pretpostavlja da žene i ostale osobe u potrebi znaju svoja prava i da znaju nadležnost Centra za socijalnu skrb, Zavoda za zapošljavanje, Zavoda za mirovinsko osiguranje i Zavoda za zdravstveno osiguranje te nadležnost lokalne samouprave tj. gradova i općina.

Ostvarivanje prava se veže za činjenicu da je nezaposlena osoba prijavljena na Zavodu za zapošljavanje.

Sve radnje potrebne za ostvarivanje neke od pomoći moraju se obaviti u rokovima kako to određuju ta tijela. Stoga, osobe u socijalnoj potrebi, stalno obilaze razne urede u centrima za socijalni rad i drugim institucijama te u lokalnoj samoupravi, pa i udrugama kao što je Crveni križ i druge humanitarne udruge. Iznos od 500,00 kuna nije dostatan za život.

U nastavku se navodi nekoliko podataka iz ankete provedene u Istri 2011.g. u sklopu ovog projekta o pomoći koju gradovi i općine odobravaju građanima za uzdržavanje:

Gradovi Pula, Umag, Novigrad, Buje, Buzet, Pazin, Labin i Poreč odobravaju pomoć u podmirivanju troškova stanovanja te odobravaju i plaćanje struje i vode, komunalnu naknadu, odvoz smeća. Pričuvu podmiruju Umag, Novigrad, Pazin i Poreč.

Općine uglavnom nemaju oblik pomoći za podmirivanje troškova stanovanja (najma) ali odobravaju pomoć plaćanju komunalne naknade (Tar i Bale), struje, vode i odvoza smeća (Tar), te Tinjan (odvoz smeća). Svi ili gotovo svi imaju kategoriju jednokratne pomoći.

U cilju zaštite djece gradovi i općine koji sufinanciraju jaslice, vrtiće, produženi boravak u školama, prehranu u školama, su: Pula, Umag, Novigrada, Buje, Buzet, Pazin, Labin i Poreč, te općine Tar i Bale dok općina Tinjan sufinancira jaslice i vrtiće bez produženog boravka i prehrane u školi.

Pomoć prilikom rođenja djeteta predviđena je u Bujama, Pazinu, Buzetu, Labinu i Poreču te u općinama Tinjanu, Taru i Balama.

Pomoć umirovljenicima, te izvarendne oblike pomoći daju svi navedeni gradovi i općine.

Za kronično oboljele osobe daju pomoć Pula, Umag, Novigrad, Buje, Buzet, te općina Tinjan.

Iz navedenog je vidljivo da općine i gradovi svojim odlukama proširuju vrste pomoći i na taj način pružaju podršku osobama u potrebi. Ipak, iznosi pomoći su mali i ne prate povećanje troškova života.

Žene žrtve obiteljskog nasilja se u aktima gradova i općina ne spominju. Izuzetak je Grad Pazin.

Navodimo primjer Odluke Gradskog vijeća Grada Pazina o socijalnog skrbi od 20. 06. 2011. – pročišćeni tekst:

Čl. 37. (1) na privremenu novčanu pomoć imaju pravo odrasla osoba i (ili) dijete žrtva obiteljskog nasilja iz čl. 10.t.5. ove Odluke (odrasla osoba ili dijete žrtva obiteljskog nasilja koji su bili primorani napustiti obitelj).

(2) odrasla osoba iz stavka 1- ovog članka ima pravo na mjesečnu novčanu pomoć u iznos od 500,00 kuna, predškolsko dijete - u iznosu od 250,00 kuna a školsko dijete do završetka redovnog školovanja, odnosno najdalje do navršene 26-te godine života – na novčanu pomoć u iznosu od 500,00 kuna mjesečno.

- Odluka: Gradsko vijeće grada Pazina

Pravilnik o dodjeljivanje stipendija učenicima i studentima Grada Pazina:

Čl. 14. - među ostalim kriterijima – boduje se (20 bodova) žrtva obiteljskog nasilja.

Bodovi su u rasponu od 40 (dijete bez oba roditelja do 10 bodova podstanar u mjestu školovanja).

Iz podataka provedene ankete vidljivo je da većina gradova i općina ne vodi statistiku u kojoj bi se posebno iskazivali podaci o ženama žrtvama nasilja.

Podatke o novčanim iznosima pomoći ženama žrtvama nasilja dali su Umag (10.000 kuna), Buzet (1.750 kuna) i Poreč (5.162 kune).

Nisu nam poznati podaci o dodatnim bodovima za žene žrtve nasilja i njihovu djecu radi osiguranja mjesta u jaslicama i vrtićima. Djelatnice i aktivistice SKI-a razvojem dobrih odnosa i većim razumijevanjem odgovornih osoba u ustanovama osiguravaju smještaj djece u jaslice, vrtiće te prijem u novu školu.

U jaslicama i vrtićima nema dovoljno mjesta. Izgradnja novih jaslica i vrtića, sukladno potrebama ide sporo.

Prema natječajima koji se objavljuju u novinama vidljivo je da jaslice i vrtići u vlasništvu gradova oglašavaju prijem oko 20-ak djece različite dobi – dok na mjesta u jaslicam/ vrtićima čeka oko 200 djece. U vrijeme natječaja vlada velika nervoza među roditeljima.

Alternativnih (privatnih) jaslica /vrtića je malo, oni su često skuplji i nemaju standard gradskih vrtića.

Neki gradovi imaju podatke o korisnicima socijalne pomoći po spolu: Novigrad - žene sudjeluju s 47%, Pazin 38%, Poreč 72% te Umag 77% od ukupno datih pomoći.

Podrška ženama žrtvama nasilja:

Grad Poreč koji je dao veliki doprinos i početni impuls za rješavanje statusa Sigurne kuće Istra (SKI) i mogućnosti smještaja u sigurni prostor žena žrtava nasilja i njihove djece, te daljnjem sufinanciranju SKI-a, svoje odluke temelji na Odluci o socijalnoj skrbi Gradskog vijeća Grada Poreča od 21. veljače 2002. te, 22. 03. 2007./ 30. 10. 2007., na čl. 33 i potporama za rad udruga iz područja zaštite socijalno ugroženog stanovništva.

Grad Poreč pruža podršku Sigurnoj kući Istra od 2005.g. Od 2006. do 2011. financijska podrška SKI-u od oko 100.000 kuna.

Na obje ove odluke (Pazin/Poreč), kao i na odluke ostalih gradova (prije svega Pule i Labina) te općina da sufinanciraju SKI presudnu ulogu imale su članice gradskih i županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova, vijećnice, stručne djelatnice u lokalnim tijelima i članice udruga.

ISTARSKA ŽUPANIJA

Odluke Istarske županije u vezi nasilja nad ženama:

Skupština Istarske županije:

Među prioritete Plana za zdravlje građana Istarske županije unijeta je odredba o zaštiti žrtava i prevencija nasilja u obitelji.

Od 2005. SKI koristi sredstava Istarske županije; 2005.g. sredstva utrošena na adaptaciju i opremanje prostora.

Od 2006. g. SKI dobiva redovna sredstva od Istarske županije (pozicija 546 u proračunu pod nazivom „Zaštita žrtva i prevencija nasilja u obitelji“).

25.11. 2008. MOMBS regulira obaveze prema autonomnim skloništim a te usmjerava dio obaveza na županijsku i gradsku razinu. (ono što smo u Istri imali sad je prošireno i na državu) ali sa sve manje sredstava iz svih izvora.

UGOVOR između MOBMS, Istarske županije, Grada Pule i SKI od 27. 04. 2011.

Financijske obaveze:

MOMBS: 272.322 kuna

Istarska županija: 170.000 kuna (poz.83405 u proračunu IŽ za 2012.)

Grad Pula: 242.000 kuna

SKI - drugi izvori: 324.000 kuna (to su gradovi i općine koji sufinanciraju SKI)

2012.g. Istarska županija će pristupiti izradi novih zdravstvenih prioriteta te početi s radom na izradi socijalnih prioriteta, u skladu s ZoSS.

Gradovi i općine u podršci Sigurnoj kući Istra.

Prema rezultatima provedene ankete, u 2011.g. gradovi su odobrili slijedeće iznose za funkcioniranje SKI-a:

Buje: 2.000 kuna

Buzet: 19.200 kuna

Labin: 18.000 kuna

Novigrad: 10.000 kuna

Pazin: 9.000 kuna

Pula: 242.000 kuna

Poreč: 90.000 kuna

Umag: 20.000 kuna

Nedostaju podaci o općinama i njihovom doprinosu funkcioniranju SKI-a.

Županija je do sada imala obavezu isplate naknade za grijanje (iz decentraliziranih sredstava) koje isplaćuju općine na teret županijskih sredstava. Novim Zakonom za socijalnu skrb predviđena je veća uloga županija u socijalnoj skrbi.

U gradovima bilježimo napore za podizanjem razine obrazovanja djece, pa bilježimo da gradovi financiraju rad logopeda; rad učitelja u produženoj nastavi; rad defektologa, te da financiraju razne oblike psihološke podrške mladima; rad Zdravih gradova i njihovih programa rada s mladima, te rad školskih programa i rad udruga mladih i za mlade. Ostaje problem obuhvata djece u predškolskim ustanovama (jaslice i vrtići) na cijelom području Istre i time odgovarajućeg pripremnog obrazovanja za školovanje.

ZAPOŠLJAVANJE, PREKVALIFIKACIJA, OBRAZOVANJE ODRASLIH

Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011.do 2016. godine, Vlada Republike Hrvatske od 03.02. 2011. g.

Nacionalna strategija planira mjere za zapošljavanje žena žrtava nasilja u točkama:

5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

6. Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Vlada Republike Hrvatske svake godine donosi mjere i osigurava sredstva za poticanje zapošljavanja osoba koje se otežano zapošljavaju.

Pri tome se taksativno navode kategorije na koje se odnose navedene mjere. Među mjerama su i jednoroditeljske obitelji, osobe s invaliditetom te žene žrtve nasilja, žrtve trgovanja ljudima, azilanti i sl.

U Istri, provedba mjera poticaja poslodavaca za zapošljavanje žena žrtava nasilja i drugih žrtava nije ni jednom realizirana. Jedine izuzetke bilježimo kroz direktan angažman udruga i povezivanja žena i poslodavaca. Razloge vidimo u činjenici da sezonskim zapošljavanjem dio osoba same nađu posao po redovnom postupku zapošljavanja; te u slabom radu s poslodavcima i njihovoj nedovoljnoj senzibilizaciji za žene žrtve nasilja. Jedan od razloga leži i u činjenici da HZZ nema razrađenu strategiju zapošljavanja žena žrtava nasilja, nema posebno educirane osobe te nema odnose s poslodavcima koji bi pomogli zapošljavanju žena. Rezultati provedene ankete o zapošljavanju HZZ Područnog ureda Pula pokazuju da 2009. i 2010. ni jedna žena žrtva nasilja nije uvrštena u plan poticanja zapošljavanja, te da nisu zaposlili ni jednu ženu žrtvu nasilja u Istri.

“Kod prijave na Zavod, žena koja se želi prijaviti kao žrtva nasilja mora donijeti dokaz iz Centra za socijalnu skrb ili policije, ili druge institucije ili udruge koja može potvrditi njezin status. Rezultati ankete pokazuju da vrlo malo žena tijekom individualnog savjetovanja izjavljuje da su žrtve nasilja, a ako i jesu onda vrlo često u tom trenutku (upravo zbog obiteljskih problema) nisu spremne na zaposlenje“ (citat iz ankete).

Prema našim iskustvima udruge, prije svega Sigurna kuća Istra i CGI Poreč, nastoje svojim djelovanjem utjecati na poslodavce i zaposliti konkretne osobe, žene žrtve nasilja.

Obrazovanje žena žrtava nasilja i priprema za bolji start na tržištu rada je važan oblik podrške ženama. Međutim, žene, samohrane majke, posebno one koje nemaju podršku uže ili šire obitelji imaju problem čuvanja djece, nemaju dovoljno slobodnog vremena za obrazovanje, kao što nemaju dovoljno vremena za redovne zdravstvene preglede, očuvanje zdravlja i bilo koji oblik rekreacije. Uglavnom, žene žrtve obiteljskog nasilja ostaju na istoj razini obrazovanja jer im je pristup daljnjem obrazovanju otežan. Ako i prođu edukacije koje organizira ZZZ ono nije ciljano i ne vrši pripremu za određene poslove kod određenog poslodavca, tako da ti programi poput informatičkog tečaja bez daljnje primjene postaje gotovo pa bačen novac.

SOCIJALNO STANOVANJE

Zakon o socijalnoj skrbi ne spominje socijalno stanovanje već spominje organizirano stanovanje, privremeni smještaj, tjedni smještaj, stalni smještaj.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samouprave spominje u čl. 19 poslova koje obavljaju općine i gradovi:

- Uređenje naselja i stanovanje,
- Prostorno i urbanističko planiranje,
- Komunalno gospodarstvo,
- Brigu o djeci,
- Socijalnu skrb,
- Primarnu zdravstvenu zaštitu,
- Odgoj i osnovno obrazovanje,
- Kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- Zaštitu potrošača,
- Zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- Protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području,
- Te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Ovdje se ne spominje rješavanje socijalnog ni drugog stanovanja.

Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2011. do 2016.g. Vlade RH od 03. 02. 2011.g. govori o stambenom zbrinjavanju žrtvi nasilja u obitelji u točki VI. - ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

Ciljevi:

- osigurati financijsku potporu skloništima za žrtve nasilja u obitelji,
- osigurati financijsku potporu radu organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji,
- osigurati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji,
- **osigurati stambeno zbrinjavanje žrtava nasilja u obitelji,**
- unaprijeđivati sustav zaštite prava posebno osjetljivih skupina osoba – žrtava nasilja u obitelji.

Nositelj mjere za stambeno zbrinjavanje je:

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Sunositelji: **Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, centri za socijalnu skrb, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave**

CGI-u nije poznato djelovanje **Agencije za pravni promet** i posredovanje nekretninama u Istri u cilju stambenog zbrinjavanja žena žrtava nasilja. Ne znamo da li raspolažu sa stanovima u Istri i nemamo nikakvih saznanja da je raspisala natječaj ili na bilo koji način djelovala prema mjeri iz Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji.

U Istri se povremeno najavljuje **izgradnja POS-ovih** stanova. Riječ je o poticanoj stanogradnji za tržište a stanove kupuju osobe koje mogu planirati otplatu kredita s velikim ratama. U Puli je ugovorena izgradnja 65 stanova po cijeni od 895 EURA po kvadratnom

metru. Grad Pula sufinancira ovu izgradnju s 6,2 milijuna kuna (kroz zemljište i komunalnu naknadu), a država s 6,5 milijuna kuna. Poticajnom stanogradnjom intervenira se i sufinancira kupnja stanova pod povoljnijim uvjetima a namijenjena je uglavnom mlađim obiteljima. Ako Pulu uzmemo kao primjer, prije desetak godina u Puli je izgrađeno 30 poticajnih stanova koji nisu riješili probleme mlađih obitelji kojima je potreban krov nad glavom. No, ova izgradnja nije namjenjena socijalnim stanovanju pa se gradovi ne pojavljuju kao kupci tih stanova radi zadovoljavanja potreba za socijalnim stanovima.

Republika Hrvatska je Zajedničkim memorandumom o socijalnom uključivanju (05.03.2007.g.) preuzela obavezu donijeti Nacionalni program poticanja socijalnog stanovanja. Do danas RH nema tog programa.

U Istri, kao i u cijeloj Hrvatskoj, građani su iskoristili priliku i postali vlasnici stanova kod pretvorbe društvenog u privatno vlasništvo. U Istri postoji i višak stambenog prostora, uglavnom apartmana, posebno u priobalnom području. Prema podacima do kojih smo došli provođenjem fokus grupa u okviru ovog projekta sa ženama žrtvama obiteljskog nasilja, podstanari teško dolaze do odgovarajućeg smještaja, smještaj je skup,a zbog prometne nepovezanosti gradova i prigradskih naselja nije moguće koristiti pogodnosti jeftinijeg smještaja van grada. Ugovori o najmu se teško dobivaju i česti su otkazi ugovora u vrijeme turističke sezone. Žene žrtve nasilja su u posebno teškoj situaciji bez obzira da li su bile korisnice skloništa u SKI-u ili ne. U malim sredinama se uglavnom „sve zna“ pa su žene žrtve nasilja često izložene nizu neprijatnosti i uznemiravanja od najmodavaca. Nesigurnost, nedostupnost odgovarajućeg smještaja glavne su problemi žena žrtava nasilja nakon odlaska iz nasilne veze. Budući da gradovi i općine nemaju stanova za socijalne potrebe niti planova izgradnje, ovaj problem ostaje jedan od velikih privatnih problema žena.

U 2011. g. poslali smo anketne upitnike gradovima i općinama radi dobivanja podataka o potrebama za socijalnim stanovima u jedinicama lokalne samouprave. Na anketu su odgovorila samo četiri grada: Buje, Novigrad, Pazin i Umag, te općine Fažana i Sv. Lovreč. Općine Fažana i Sv. Lovreč su odgovorile da nemaju listu za dodjelu socijalnih stanova, da nemaju zahtjeve, te da nisu dodjeljivali stanove.

Sv. Lovreč javlja „do sad još nismo imali takvih zahtjeva“.

Fažana piše: „kroz socijalni program ostvaruju određena prava ali se ne rješava stambeno pitanje“.

Općine u Istri su vrlo često male općine, često ruralnog karaktera u kojima stanovnici imaju svoje kuće i zemlju. Takva mjesta uglavnom nemaju nove industrijske pogone, pa nema ni većeg priljeva radne snage koja bi trebala stanove. Ukoliko i imaju nove pogone ili tvornice (Kanfanar, Pićan) većina radnika putuje iz okolnih mjesta.

S druge strane, iz medija doznajemo o slučajevima neprimjerenog stanovanja obitelji, posebno žena i djece u malim općinama (Višnjan, Tar). Nakon naših intervencija i upita načelnici lakonski odgovaraju da „nemaju viška stambenog prostora, te da ne mogu riješiti konkretni problem“. Zbog takvih slučajeva koji kao drastični primjeri dolaze u medije, sigurni smo da u općinama postoje potrebe za socijalnim stanovima koje uopće nisu evidentirane niti općine o tome vode brigu.

Na anketna pitanja o socijalnom stanovanju gradovi su dali sljedeće odgovore:

- Novigrad: *“ne mogu udovoljiti zahtjevu iz razloga jer trenutno Grad Novigrad nema razrađen plan i kriterije za dodjelu socijalnih stanova”*.
- Grad Pazin: ima listu za dodjelu socijalnih stanova, na listi je 13 osoba, 2009. izdali su dva rješenja, a 2010. tri rješenja. Imaju prostor koji bi se uz ulaganja mogao privesti svrsi, te da kriteriji za dodjelu stanova sadrže zaštićene kategorije ali da žene žrtve nasilja nisu u tim kategorijama. Informacije daju preko internetske stranice Grada, Oglasnom pločom, u službenom glasniku.
- Grad Umag : iako nema listu, zaprima zahtjeve za dodjelu socijalnih stanova, te je 2008. i 2010. izdao po dva rješenja. Kupili su stanove za socijalne potrebe: 2008. godine 4 stana; 2009. godine 3 stana. Sada nemaju stanove za dodjelu. Raspoložu s prostorom koji bi se mogao adaptirati. Sve dodjele rade na temelju Odluke o davanju stanova u vlasništvu grada u najam, a odlukom o socijalnoj skrbi subvencioniraju stanovanje. U kriterijima za dodjelu stanova imaju zaštićene kategorije ali nema žena žrtava nasilja. Sve podatke stavljaju na internetsku stranicu, oglasnu ploču i objavljuju u službenom glasniku.
- Grad Buje: ima listu socijalni stanova od 29.10. 2010.g., na listi je 5 osoba, nemaju novih zahtjeva, od 2008. do 2010. nisu izdali ni jedno rješenje a u kriterijima nema samohranih majki, žena žrtava nasilja i hitnoće. U vremenu od 2008.-2010. nisu kupili ni izgradili ni jedan stan ali raspoložu s prostorom koji bi se mogao adaptirati. Sve informacije daju putem internetske stranice, objave u službenom glasniku i usmeno.

Ovi podaci su tek sličica za razmišljanje jer općine i gradovi uglavnom nisu odgovorili na anketna pitanja.

U nastavku je citat sudionice fokus grupe, žene žrtve obiteljskog nasilja iz Istre, koja govori o tome što za nju znači osigurano stanovanje:

„Jer nama ženama žrtvama nasilja je jako bitno, taj krov nad glavom, neka je dva sa dva, ali mi se tu osjećamo sigurno i ja mislim, da su sve žene te žene spremne raditi i ne tražiti da im se to da u poklon, da su one spremne to svojim radom platiti i isplatiti, društvu i odužiti se, ali taj krov nad glavom, je toliko siguran, potreban, vjerujte mi dva sa dva da se tu ta žena osjeća sigurnom i svoja na svome.“

DOSTUPNA PRAVDA

Centar za građanske inicijative je, sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći, registriran za pružanje besplatne pravne pomoći.

Pravnu pomoć pruža i Sigurna kuća Istra te Udruga osoba s invaliditetom, sindikati kao i umirovljeničke organizacije (neovisno o registraciji). Većina tih organizacija je smještena u Puli i /ili u Poreču – pa je pravna pomoć dostupnija osobama koje žive u ta dva grada.

Iz iskustva nam je poznato da je ženama žrtvama obiteljskog nasilja teže dostupna besplatna pravna pomoć iz sljedećih razloga: često žive udaljeno od mjesta pružanja pomoći, lokalni promet je neadekvatan, ne znaju kome se treba obratiti za pomoć, nemaju dovoljno korisnih informacija kako ostvariti svoje pravo, informacije o besplatnoj pravnoj pomoći su slabo dostupne, pa većina građana/ki ne zna za adrese potencijalnih pružatelja takvih usluga.

Za pružene usluge u 2010. godini CGI je naplatio od RH 790 kuna, a za usluge u 2011.g. iznos od 550 kuna. Udruga ne može ni na koji način refundirati troškove nastale pruženjem besplatne pravne pomoći jer većinu rada ne može naplatiti od Ministarstva pravosuđa.

Naime, ZBPP traži da za svaku radnju imamo potvrdu iz čega proizlazi da je važna administriranje a ne pružanje pravne podrške onima kojima je ona potrebna i koji na tu podršku imaju pravo.

Nova i bolja rješenja za udruge se ne naziru, jer unatoč nizu prijedloga, okruglih stolova, analiza i pritisaka, nije došlo do bitne promjene zakona.

CGI ima pogodnost jer su odvjetnici, članovi Rotary cluba, ponudili i obavljaju zastupanje žena žrtava obiteljskog nasilja - besplatno (sa ili bez potvrde).

Gradove i općine anketom smo pitali podržavaju li rad udruge radi zaštite ljudskih prava žena i ravnopravnosti spolova, na koji način i u kojem iznosu. Dobili smo sljedeće odgovore: Umag za tu svrhu izdvaja 10.000 kuna. Novigrad financira Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, što ne spada u kategoriju udruge. Buzet izdvaja 8.197 kuna i Poreč koji izdvaja 3.600 kuna za CGI Poreč te po troškovniku za rad Povjerenstva za ravnopravnost spolova grada.

Zaključno:

Iz navedenog vidljivo je da lokalna zajednica nema odgovore za potrebe žena koje su žrtve nasilja.

Ni ZoSS ne prati potrebe već utvrđuje svoje institucionalne kriterije koji često ne odgovaraju potrebama.

Realizacija konkretne socijalne pomoći zahtjeva predhodno znanje o pravima i vrijeme za obilazak niza institucija kako bi se pravo ostvarilo.

Zakoni, pravilnici, odluke i slični dokumenti uglavnom nemaju ugrađene poticajne bodove za žene žrtve nasilja, pa one nemaju prednost u ostvarivanju prava.

Jaslica i vrtića je u pravilu u svim ciljanim sredinama premalo pa nisu sva djeca obuhvaćena programom predškolskog obrazovanja.

Socijalne stambene politike nema ni na razini države niti u lokalnim zajednicama. Obzirom na sve veće potrebe za socijalnim stanovima očekujemo od države izradu Nacionalnog programa poticanja socijanog stanovanja. Od lokalnih zajednica očekujemo utvrđivanje potreba i plan mjera za izgradnju/kupnju/adaptaciju prostora koji će imati namjenu – zadovoljenje potreba za socijalnim stanovima.